

مشورت‌هایی بود که اتفاقاً ما نیازمند آن بودیم. چرا نمی‌گویید سریال برای کیجاست؟

امینی: گفتیم در تیتراژ هم هست. موسسه شهید آوینی با مشارکت شبکه سه سیما.

چرا در تیتراژ عنوان نکردید و با ابهام مخاطب پیگیر را روبه‌رو می‌کنید؟

امینی: ما همه جا گفتیم گروه فیلم و سریال شبکه سه سیما با موسسه شهید آوینی این کار را تولید کردند. موسسه شهید آوینی هم برای سپاه است.

یک نکته ریز فیلمنامه‌ای که در کارهای امنیتی وجود دارد این است که در این نوع کارها درام نقش اصلی را دارد اما در سریال «گاندو» درام، روابط، خانواده و... نقش کم‌رنگی دارند. این را شکاف، حفره و ضعف کار نمی‌دانید؟

افشار: به لحاظ دراماتیک فکر می‌کنم «گاندو» یکی از قوی‌ترین فیلمنامه‌های تلویزیون ما در این سال‌ها بود، اما در مورد روابط خانواده و شخصیت‌های مرتبط با آن فکر می‌کنم در این برهه از سریال‌سازی این شیوه استفاده در درام نخ نما شده که در مورد زندگی‌های خصوصی شخصیت‌ها صحبت کنیم و بیش از این بپردازیم، شاید در چنین ظرفیتی که در این سریال وجود داشت ممکن بود ضریب‌بم باشد.

امینی: بر اساس نیاز قصه مثلاً به خلوت «محمد» در شب عملیات بسنده می‌کنیم یعنی خیلی از داستان‌های شخصی او را گفتیم. نکته دیگر در کارهای ضد جاسوسی محبوب شدن ناخودآگاه ضدقهرمان هست. کنترلی برای این موضوع و دوست‌داشتنی شدن باز یگر نقش «جیسون» (پیام دهکردی) نداشتید؟

افشار: هدف ما پرهیز از کلیشه‌ها بود که ضدقهرمان همیشه سیاه و تک‌بعدی نیست، اتفاقاً می‌خواهیم بگوییم آدم‌هایی که کار جاسوسی و خلاف می‌کنند شبیه همه آدم‌ها هستند.

سریال امنیتی قرار است طیفی را زیر سوال ببرد باید بر طرف بشود چرا که امنیت برای همه اعضای جامعه است و دانش‌تنش موهبت است دعوا که نمی‌خواهد.

امینی: احسنت! به خاطر همین است که ملت پشت «گاندو» ایستادند و از آن حمایت می‌کنند.

ما برای اولین بارها می‌بینیم که در اتاق‌های بازجویی چه اتفاقی می‌افتد و سوالی پیش می‌آید که سوال مردم است این که این‌طور شنیده می‌شود که در اتاق بازجویی شکل برخورد این‌قدر مسالمت‌آمیز نیست که شما نشان دادید. اغماض کردید یا از شما این‌طور خواستند.

امینی: خیر. هیچ اغماضی در کار نبود؛ چند هفته دیگر مستند «جیسون رضاییان» پخش می‌شود که دوربین جلوی او هست و بازجویی جوک می‌گوید و ناهار می‌خورد.

افشار: ما تحقیقات لازم و کافی داشتیم، در حوزه جاسوسی و امنیتی این اتفاقاتی را که در زندان مشاهده کردید کاملاً واقعی شبیه‌سازی شده است.

امینی: با ترندهای خیلی تخصصی بازجویی می‌کنند. اصلاً با فحش و کتک نیست.

چقدر در مقاطع مختلف در تولید به شما توصیه شد که از کسی حمایت کنید یا کسی را احیاناً زیر سوال ببرید و شما چقدر به درخواست آدم‌ها در پرونده تولید عمل کردید؟

امینی: ما هیچ توصیه‌ای در سریال نداشتیم خیلی آتش به اختیار و آزادانه سریال ساختیم. **افشار:** من ۱۶-۱۵ سریال ساختم، تنها سریالی بود که در آن به لحاظ روانی بیشترین آرامش را داشتم. در پروژه‌های قبل معمولاً از طرف تهیه‌کننده یا بیرون از پروژه فشارها و سفارش‌هایی می‌شد اما در «گاندو» چنین پدیده‌ای نداشتیم و اگر هم موردی بود بیشتر

یکی از اصل‌های سریال امنیتی برای مبنای خشونت و سکس است که در پروژه‌های ما اولی باید طبیعتاً «صفر» باشد و دومی تا حدی! این چقدر در تولید برای روایت اصل قصه دست شما را بست؟

امینی: ما هر دو را داشتیم. کاملاً هوشمندانه بود. مثال سکس‌هایی که بین علیرام نورایی و سارا محمدی بود.

افشار: موضوعی که اشاره کردید دو عنصر مهم و تاثیرگذار برای جذب مخاطب در سینمای غرب به خصوص هالیوود است و اتفاقاً با ویکترهای غرب موثر هم بوده است، اما با مولفه‌هایی که ما بر اساس فرهنگ و عرفی که داریم طبیعی است که به خصوص عنصری مثل سکس در نمایش آثار ما جایی ندارد و اگر آثار ما این توانمندی را دارند که بدون تکیه و بهره‌ز از این دو مولفه مورد اقبال مخاطب قرار گیرند دست مرزاد دارند ولی به میزانی که اخلاق و فرهنگ اجازه دهد. موقعیت‌ها و صحنه‌های مشروعی را می‌توان خلق کرد که تاندازهای برای مخاطب از این حیث هم جذاب باشد، مانند روابطی که «جنیتی» اشاره کرد، ارتباط نامشروع دختر عکاس (مریم کلایی) با «مایکل» و هم‌زمان با «فرهاد حقی» و یا ماموریت‌هایی که «مرجان» و «گلی» در ایجاد رابطه کثیف با افراد داشتند و حتی خشونت‌هایی که فرهاد قائمیان در زندان داشت و... بنابراین هر دو عنصر را در حد رسانه ملی داشتیم.

خودزنی کند تا بتواند از آن بهره‌برداری سیاسی کند. دوم این که اشتباه و پیش‌داوری کرده است که هنوز حاضر نیست از موضع گرفته‌شده عقب‌نشینی کند. اگر جسارت داشته و دارند من اعلام کردم، حاضریم سی قسمت سریال سانسور نشده را بدیهیم ببینند که بفهمند ما چنین قصدی نداشته و نداریم و اتفاقاً باید از ما حمایت هم می‌کردند در شرایطی که منطقه و روابط ما با غرب دچار بحران و تنش شده، نمایش این سریال که بیانگر اقتدار و غرور ملی جوانان‌ش در مقابل دشواری‌ها این سرزمین و تقویت روحیه ملی شده است باید تحسین‌برانگیز هم باشد، البته که مردم فهیم کشورمان این قدرانی را داشتند.

برگردیم به آن نکته که گفتید اگر تلویزیون اجازه ندهد در مورد قوه قضاییه بسازید شما سینمایی می‌سازید؟

امینی: مخاطب ما شفاف‌سازی را مطالبه می‌کند. برای ما اقتدار نظام و حاکمیت مهم است دنبال این نیستیم در مملکت فتنه یا آشوب به وجود بیاید. ما می‌گوییم هر جا که فساد هست و آسیب به ریشه این مملکت می‌زند باید اصلاح شود. نگاه می‌کنیم شش سال معیشت مردم به هم ریخته است، شش سال همه سیستم‌های اقتصادی به هم ریخته است، این باید شفاف‌سازی شود. نمی‌شود سکوت کنیم و بگوییم مصلحت. چهل سال در برهه حساس کنونی هستیم. قرار نیست اتفاقی در نظام بیفتد قرار هست آن‌هایی که در دستند بقیه‌شان گرفته شود. این آدم می‌تواند در قوه قضاییه، مجلس و دولت باشد و هر جایی که فساد رخ می‌دهد. این اتفاق باید همه جا بیفتد و با همه آن‌ها که مفسد هستند برخورد شود.

اساساً باید این ذهنیت که یک

سمت را هم گفتیم چون کاملاً بر اساس اسناد جلورفتیم. مگر در این مملکت کهریزک اتفاق نیفتاده؟ مگر کسی می‌تواند پنهان کند؟ اگر قرار باشد به سال ۸۸ اشاره شود باید به کهریزک و نیروی انتظامی هم اشاره شود. به هر حال در هر بحرانی می‌توانیم چهار حرکت اشتباه هم پیدا کنیم.

شاید به این خاطر جبهه‌بندی پیش آمد یا برای دولت شبانه مخالف به وجود آمد که در موقعیت زمانی «گاندو» پخش شد که آن‌ها عقیده داشتند تلویزیون علیه دولت است!

افشار: این خطای استراتژیک دولت بوده، یعنی دولت به خاطر پیش‌داوری که عرض کردم یک خودزنی کرد و به اعتقاد من برخی از آن هم هوشمندانه و زیرکانه بود و اتفاقاً تحت سیطره نفوذ بود. با تاثیر از «گاندو» آمدند برخی از کمبودها و عیوب خودشان را پوشاندند. یعنی آمدند گفتند که تلویزیون جمهوری اسلامی خواسته دولت را بزند در حالی که اصلاً این طور نیست. ما در تمام دیالوگ‌ها قصدمان مشخص است. حتی از شخص رئیس‌جمهور دعوت کردیم که بیایند سریال را بدون سانسور هم ببینند که آیا ما قصد تخریب ایشان را داشتیم؟! اتفاقاً خیلی از جاها در جهت حمایت از دولت هم برآمده‌ایم، اما در کل هدف اصلی نمایش اقتدار و امنیت ملی ایران بود.

پس این یعنی تلویزیون چیزهایی که در حمایت از دولت بوده پخش نکرده است!

امینی: خیر. خودشان سانسور کردند. **افشار:** بعد از فشارهای بی‌دری این سانسورها اعمال شده است. در حین پخش! حتی به پشت‌صحنه سریال اجازه پخش ندادند و ما در تلویزیون ممنوع‌المصاحبه هم شدیم که هنوز برای من قابل درک نیست! این به نظر من دو زاویه دارد: یکی این که عمداً دولت خواسته

به عنوان سوال آخر می‌شود صادقانه جواب بدهید که بعد از تماشای «گاندو» دوست داشتید چه کسی از سریال رضایت داشته باشد؟

افشار: مستولان، به خصوص رئیس‌جمهور و بعد مردم. **امینی:** من نمی‌توانم بگویم.

افشار: بالاخره یک اتفاق واقعی در این مملکت افتاده و از سال ۸۷ «جیسون رضاییان» وارد ایران شده و یک دفتر نشریه را راه‌اندازی کرده و آدم‌هایی را جذب خودش کرده و توانسته یک شبکه نفوذی را در پوشش فعالیت‌های خبرنگاری‌اش طراحی کند و به بالاترین مقامات کشورمان دسترسی داشته باشد و از طریق آشنایان موجود، این امکان فراهم شده است. بالاخره در سال ۹۳ این آدم دستگیر می‌شود و او را ۹۴ مبادله می‌شود. در طول این مرادوات و نزدیکی طبیعتاً فعالیت‌هایی را انجام داده که در سریال به آن پرداخته شده و کسی نمی‌تواند منکر این نزدیکی شود. حالا کارکنان امنیتی بر اساس هوشمندی‌شان این غده سرطانی را شناسایی و از پیرامون مقامات بیرون کشیدند، این نمایش سریال ما بود، حتی اگر فکر کنیم تخیلی هم بوده باشد، باز شایسته است اولین نفری که رضایت داشته باشد و فعالیت و اقتدار نیروهای امنیتی کشورش را تحسین کند شخص رئیس‌جمهور باشد.

